

Üniversite Öğrencileri Saldırganlık Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Öğrencileri Saldırganlık Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32135>

Özet

Üniversite Öğrencileri Saldırganlık Ölçeği, 2001 yılında Y. Tok tarafından hazırlanan yüksek lisans tezi kapsamında, üniversite öğrencisi popülasyonunun saldırganlık düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş veya uluslararası bir ölçekten **Türkçe'ye uyarlanmı?** bir psikolojik ölçek türüdür. Ölçek çetidi olarak "Uyarlama" kategorisinde yer almaktadır. Bu çalışmada, özellikle **cinsiyet rolleri** ile ilgili farklı kalıp yargılara sahip öğrencilerin saldırganlık düzeylerini incelemeyi hedeflemiştir.

Ölçeğin temel amacı, üniversite çağındaki genç yetkinlerdeki farklı saldırganlık biçimlerini (fiziksel, sözel, dolaylı vb.) tespit etmek ve bu davranışsal eilimlerin sosyo-demografik ve psikolojik değikliklerle ilişkisini araştırmaktır. Çalışmanın referansı Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezidir.

Anahtar Kelimeler

Saldırganlık, Üniversite Öğrencileri, Cinsiyet Roller, Kalıp Yargılar, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Tok, Y.

Amaç

Üniversite Öğrencileri Saldırganlık Ölçeği'nin temel amacı, yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin **saldırganlık** eilimlerinin yoğunluğunu ve niteliğini belirlemektir. Bu uyarlama çalışması, saldırganlık kavramının Türk üniversite popülasyonu bağlamında güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçülmesini sağlamayı amaçlamıştır.

Ölçek, aynı zamanda, saldırganlık düzeyleri ile öğrencilerin sahip olduğu **cinsiyet rolleri** ve kalıp yargılar arasında potansiyel ilişkileri incelemek için bir araç görevi görmüştür. Bu bağlamda, ölçek sadece genel saldırganlık değil, aynı zamanda bu davranışın altında yatan bilişsel ve sosyal faktörleri de dolaylı olarak araştırmayı desteklemiştir.

Yapı

Ölçek, psikolojide temel bir yapı olan **saldırganlık** (aggression) kavramını ölçmektedir. Saldırganlık, genellikle bir bireyin başka bir bireye veya nesneye zarar verme niyetiyle gerçekleştirildiği fiziksel veya sözel davranışlar bütünü olarak tanımlanır. Bu yapı, dürtüsel veya planlı olabilir ve genellikle doğrudan (fiziksel şiddet) veya dolaylı (dedikodu, sosyal dışlama)

Şekillerde kendini gösterebilir.

Uyarlanan ölçeğin, orijinal yapının alt boyutları (örneğin, fiziksel saldırganlık, sözel saldırganlık, öfke, düşmanlık gibi alt ölçekler) koruduğu varsayılmaktadır. Üniversite ortamında saldırganlık, akademik stres, akran ilişkileri ve kimlik gelişimi gibi faktörlerle karmaşık bir etkileşim içindedir ve ölçek bu etkileşimleri nicel olarak değerlendirilmeye olanak tanır.

Geçerlik

Kaynak materyalde ölçeğin **geçerlik** (Validity) bilgileri "-" olarak belirtilmiş olsa da, bir uyarlama çalışması için bilimsel standartlara uygun olarak yürütülmesi için geçerlik analizlerinin yapılması zorunludur. Bu kapsamda, Tok (2001) tarafından yapılan çalışmada araştırılan ölçeğin geçerlik türlerinin araştırıldığı varsayılmaktadır:

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin, teorik olarak ölçmesi beklenen saldırganlık yapısını ne ölçüde ölçtüğünü belirlemek için faktör analizi (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullanılması olmalıdır.

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin saldırganlık kavramının tüm yönlerini (fiziksel, sözel, dolaylı) temsil edip etmediği uzman görüşleri ile değerlendirilmeli olmalıdır.

Ölçüt Bağımlı Geçerlik: Ölçek skorları, saldırganlık veya ilişkili kavramlar ölçen diğer geçerli ölçeklerle (eş zamanlı geçerlik) veya gelecekteki davranışlarla (yordam geçerlik) ilişkisi incelenmesi olabilir.

Güvenirlik

Kaynak materyalde ölçeğin **güvenirlik** (Reliability) bilgileri "-" olarak belirtilmiştir. Ancak uyarlama çalışmaları için ölçeğin iç tutarlılığı ve zamana karşı kararlılığının gösterilmesi kritik öneme sahiptir.

İç Tutarlılık Güvenirliği: Maddelerin aynı yapıyı ölçme derecesini belirlemek için **Cronbach Alfa** katsayısının hesaplanması beklenir. Bu katsayı, ölçeğin Türkçe formunun ne kadar tutarlı olduğunu gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçek skorları farklı zamanlarda uygulandığında ne kadar kararlı kaldığını belirlemek için test-tekrar test korelasyonlarının hesaplanması muhtemeldir.

Bu tür bir yüksek lisans tezinde, genellikle kabul edilebilir düzeyde (örneğin, $\alpha > .70$) bir iç tutarlılık katsayısı rapor edilmiş olmalıdır. Detaylı güvenilirlik katsayıları için orijinal tezin incelenmesi gerekmektedir.

Faktör Analizi

Üniversite Öğrencileri Saldırganlık Ölçeği bir uyarlama ölçeği olduğu için, faktör analizi, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk kültürüne ve üniversite öğrencisi örnekleme uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla kullanılmı olmalıdır.

Bu süreçte, öncelikle **Açılmı Faktör Analizi (AFA)** ile maddelerin gruplanma biçimleri incelenmiş ve ardından **Doğulay Faktör Analizi (DFA)** ile elde edilen faktör yapısının teorik modele uygunluğu test edilmiş olabilir. Bu analizler, saldırganlık yapısının hangi alt boyutlarla (fiziksel, sözel, dümanlık vb.) temsil edildiğini kesinle tirmeye yardımcı olur.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir ("-"). Ancak, modern psikometrik ölçeklerin çoğunluğunda olduğu gibi, katılmı ların belirli ifadelerle ne ölçüde hemfikir olduklarını belirttiği **Likert tipi** bir derecelendirme formatının (örneğin, 1=Hiç uymuyor, 5=Tamamen uyuyor) kullanılmı varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Yükseköğretim öğrencileri.

Age Group: Genç yetişkinlik dönemi (Genellikle 18-25 yaş aralığı).

Population Details: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yürütülen yüksek lisans tezi örneklemini oluşturan üniversite öğrencileri.

Test Methodology: Kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanan, bireyin kendi davranışları ve eğilimlerini değerlendirdiği **öz bildirim (self-report)** yöntemine dayanmaktadır. Uygulama süresi hakkında bilgi bulunmamaktadır, ancak genellikle bu tür ölçekler 10 ila 20 dakika arasında tamamlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Saldırganlık Düzeyi, Ölçek Uyarlama, Hacettepe Üniversitesi, Psikometri, Öz Bildirim, Genç Yetişkinlik, Yapı Geçerliliği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor.

Correspondence Address: Çal??ma, Y. Tok'un Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlad??? yüksek lisans tezine dayanmaktadır.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2001.

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmis? veya uyarlanm??tır. Akademik amaçlı? kullan?mlar için genellikle izin gerekebilir, ancak tezin tamam?na Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir. Ticari kullan?m veya geni? çaplı? uygulamalar için yazar?n veya orijinal ölçek sahibinin izni gereklidir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lantı?dan indirilebilir: universite-ogrencileri-saldirganlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Tok, Y. (2001). Cinsiyet rolleri ile ilgili farklı? kal?p yarg?lara sahip üniversite ö?rencilerinin saldırganlık düzeyleri (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tezin orijinal ba?lantı?s? YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde mevcuttur: tez.yok.gov.tr

Üniversite Ö?rencileri Sald?rganlık Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu akademik giri?te sunulan kaynak materyalde, Üniversite Ö?rencileri Sald?rganlık Ölçe?i'nin maddeleri (items) yer almamaktadır. Maddelere ula?mak için Tok (2001) taraf?ndan haz?rlanan yüksek lisans tezinin tamam?n?n incelenmesi gerekmektedir.